

TƯƠNG QUAN GIỮA NĂNG LỰC CHÚ Ý VÀ THÀNH TÍCH THI ĐẤU CỦA SINH VIÊN CHUYÊN NGÀNH CỜ VUA TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỂ DỤC THỂ THAO BẮC NINH

Đặng Văn Dũng⁽¹⁾; Trần Văn Trường⁽²⁾
Nguyễn Ngọc Tuấn⁽²⁾; Đàm Công Tùng⁽³⁾

Tóm tắt:

Thông qua các phương pháp nghiên cứu thường được sử dụng trong lĩnh vực thể dục thể thao (TDTT), nhóm nghiên cứu đã tiến hành phân tích tương quan giữa năng lực chú ý với thành tích thi đấu Cờ vua của sinh viên chuyên ngành Cờ vua Trường Đại học TDTT Bắc Ninh. Kết quả cho thấy, ở nam sinh viên, năng lực chú ý thể hiện mối tương quan mạnh với thành tích thi đấu ở 3 nội dung: Cờ chớp, Cờ nhanh và Cờ tiêu chuẩn. Tuy nhiên, với nữ sinh viên, năng lực chú ý thể hiện mối tương quan trung bình với thành tích thi đấu ở nội dung Cờ chớp và Cờ tiêu chuẩn, còn đối với nội dung Cờ nhanh thể hiện mối tương quan yếu. Đây là cơ sở khoa học quan trọng để lựa chọn bài tập phát triển sức bền tâm lý cho sinh viên chuyên ngành Cờ vua trong quá trình đào tạo.

Từ khóa: Tập trung chú ý, mối tương quan, sinh viên chuyên ngành Cờ vua.

Correlation between attention ability and competition performance of Chess major students at Bac Ninh Sport University

Summary:

Through routine research methods in the field of physical education and sports. The research team analyzed the correlation between attention ability and chess performance of chess majors at Bac Ninh Sport University. The results showed that, for male students, attention ability showed a strong correlation with performance in 3 categories: blitz chess, rapid chess and standard chess. However, for female students, attention ability showed a moderate correlation with performance in blitz chess and standard chess, while for rapid chess it showed a weak correlation. This is an important scientific basis for choosing exercises to develop psychological endurance for chess majors during the training process.

Keywords: Attention, correlation, chess major students.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Chú ý là một trong những phẩm chất biểu thị khả năng làm việc của con người vì khi có sự tham gia của chú ý thì các hoạt động tâm lý trở nên có hiệu quả hơn. Cho nên, sự chú ý được coi là một trong những tiêu chuẩn để dự báo độ tin cậy tâm lý của VĐV trước những cuộc thi đấu quan trọng, bởi con người luôn hướng sự chú ý của mình một cách có ý thức vào vấn đề nào đó, điều này ta có thể quan sát ở khắp nơi. Ví dụ, khi chú ý vào tình huống cờ thì VĐV đã

dồn hết năng lực tư duy của mình vào tình huống để thực hiện chiến thuật đặt ra.

Biểu hiện sự tăng tính tập trung chú ý vào một công việc nhất định cho phép đạt chất lượng cao hơn trong hoạt động được gọi là cường độ của chú ý. Cường độ chú ý có ý nghĩa lớn lao trong các hoạt động thi đấu thể thao, cường độ chú ý lớn ở những thời điểm cần thiết có thể giúp ta phân tích rõ ràng, rành mạch tình huống ván đấu. Chính vì vậy, nghiên cứu ảnh hưởng của năng lực chú ý với thành tích thi đấu của

(1)PGS.TS, (2)TS, (3)ThS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

sinh viên chuyên ngành Cờ vua có ý nghĩa thiết thực, tạo cơ sở khoa học cho việc lựa chọn phương tiện và phương pháp tập luyện nhằm phát triển sức bền tâm lý cho sinh viên trong tập luyện và thi đấu.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: Phương pháp tích và tổng hợp tài liệu; Phương pháp phỏng vấn, tọa đàm; Phương pháp kiểm tra tâm lý; Phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

Để xác định tương quan giữa năng lực chú ý với thành tích thi đấu Cờ vua của sinh viên

chuyên ngành Cờ vua Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, chúng tôi xác định năng lực chú ý của 12 sinh viên chuyên ngành Cờ vua thuộc 4 khóa: Đại học 55, 56, 57 và 58 thông qua test vòng hồ Landont (bis/s). Trên cơ sở đó, xác định tương quan giữa năng lực chú ý với thành tích thi đấu của giải nội bộ dành cho sinh viên chuyên ngành được tổ chức online trên phần mềm Lichess (theo hình thức Thụy Sĩ 7 ván) vào thời điểm cuối học kì II năm học 2022-2023.

Kết quả đánh giá trạng năng lực chú ý của sinh viên chuyên ngành Cờ vua Trường Đại học TDTT Bắc Ninh được trình bày ở bảng 1.

Bảng 1. Trạng năng lực chú ý của sinh viên chuyên ngành Cờ vua Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Test	Nam (n=7)		Nữ (n=5)		So sánh	
	\bar{x}	$\pm\delta$	\bar{x}	$\pm\delta$	t	P
Test vòng hồ Landont (bis/s)	0.41	0.04	0.38	0.05	0.24	>0.05

Qua bảng 1 thấy, kết quả thử nghiệm về năng lực chú ý của sinh viên chuyên ngành cờ vua Trường Đại học TDTT Bắc Ninh không thể hiện sự khác biệt có ý nghĩa thống kê giữa nam và nữ sinh viên ($p < 0.05$). Hay nói cách khác, năng lực chú ý của nam và nữ sinh viên là tương đương nhau.

Để xác định tương quan giữa năng lực chú ý và thành tích thi đấu của khách thể nghiên cứu, chúng tôi tiến hành phân tích hệ số tương quan r (Pearson Correlation), trong đó, thành tích thi đấu ba nội dung (Cờ chớp, Cờ nhanh, Cờ tiêu chuẩn) là đại lượng X, kết quả thử nghiệm năng lực chú ý là đại lượng Y. Kết quả phân tích trình bày tại bảng 2.

Bảng 2. Hệ số tương quan giữa năng lực chú ý và thành tích thi đấu của sinh viên chuyên ngành Cờ vua Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Đối tượng	Thành tích thi đấu								
	Cờ chớp (15 phút)			Cờ nhanh (30 phút)			Cờ tiêu chuẩn (90 phút)		
	r	P	n	r	P	n	r	P	n
Nam	0.822	<0.05	7	0.91	<0.05	7	0.84	<0.05	7
Nữ	0.492	>0.05	5	0.09	>0.05	5	0.40	>0.05	5

Kết quả ở bảng 2 cho thấy, năng lực chú ý của nam sinh viên thể hiện mối tương quan mạnh với thành tích thi đấu ở cả 3 nội dung: Cờ chớp ($r=0,822$; với $p < 0.05$), Cờ nhanh ($r=0,908$; với $p < 0.05$) và Cờ tiêu chuẩn ($r=0,840$; với $p < 0.05$). Còn ở năng lực chú ý của nữ sinh viên thể hiện mối tương quan trung bình với thành tích thi đấu ở 2 nội dung: Cờ chớp ($r=0,40$; với $p < 0.05$), Cờ nhanh ($r=0,429$; với $p > 0.05$); và thể hiện

mối tương quan yếu với thành tích thi đấu Cờ tiêu chuẩn ($r=0,085$; với $p > 0.05$).

Khi xem xét về mối tương quan này chúng tôi cho rằng, nhìn chung, đối với các loại hình thi đấu khác nhau sẽ đòi hỏi sự nỗ lực tập trung chú ý khác nhau. Thời gian thi đấu càng ngắn, càng đòi hỏi sinh viên phải gia tăng cường độ chú ý cũng như sự ổn định chú ý. Tuy nhiên, ở hình thức thi đấu cờ truyền thống, mặc dù thời

Năng lực chú ý của nam sinh viên chuyên ngành Cờ vua có mối tương quan mạnh với thành tích thi đấu ở các nội dung: Cờ chớp, Cờ nhanh và Cờ tiêu chuẩn

gian thi đấu dài hơn, song trong những tình huống căng thẳng hoặc ở cuối ván đấu nếu rơi vào tình trạng “zeinot” (áp lực thời gian) cũng đòi hỏi sinh viên duy trì cường độ chú ý và độ ổn định chú ý không khác ở hình thức thi đấu Cờ nhanh và Cờ chớp. Chính vì vậy, đặc điểm các loại hình thi đấu và diễn biến trong từng ván đấu sẽ tác động trực tiếp đến quá trình tập trung chú ý và phân phối chú ý của sinh viên. Điều này sẽ dẫn đến tương quan giữa năng lực tập chung chú ý với thành tích ở các loại hình thi đấu khác nhau của sinh viên thể hiện sự không đồng nhất.

KẾT LUẬN

Quá trình nghiên cứu đã xác định được mối tương quan giữa năng lực chú ý với thành tích thi đấu Cờ vua của sinh viên chuyên ngành Cờ vua Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, đó là: Ở nam sinh viên, năng lực chú ý thể hiện mối tương quan mạnh với thành tích thi đấu ở cả 3 nội dung: Cờ chớp, Cờ nhanh và Cờ tiêu chuẩn; Ở nữ sinh viên, năng lực chú ý thể hiện mối tương quan trung bình với thành tích thi đấu ở nội dung Cờ chớp và Cờ tiêu chuẩn, còn đối với nội dung Cờ nhanh thể hiện mối tương quan yếu. Đây là cơ sở khoa học quan trọng để lựa chọn bài tập phát triển sức bền tâm lý cho sinh

viên chuyên ngành Cờ vua Trường Đại học TDTT Bắc Ninh trong quá trình đào tạo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Hồng Dương, Đàm Quốc Chính, Đặng Văn Dũng, Bùi Ngọc, Trần Văn Trường, Nguyễn Ngọc Tuấn (2014), *Giáo trình cờ vua*, Nxb TDTT, Hà Nội.
2. Nguyễn Xuân Sinh (2006), *Giáo trình phương pháp nghiên cứu khoa học thể dục thể thao*, Nxb TDTT, Hà Nội.
3. Nguyễn Ngọc Tuấn (2021), “Nghiên cứu mối quan hệ năng lực tâm lý và thành tích thi đấu VĐV Đội tuyển Điền kinh trẻ Quốc gia tại Trung tâm Đào tạo VĐV Trường Đại học TDTT Bắc Ninh”, *Đề tài khoa học và công nghệ cấp cơ sở*.
4. Phạm Ngọc Viễn (chủ biên), Lâm Quang Thành, Nguyễn Minh Anh, Phạm Thị Thanh Hương (2014), *Tâm lý vận động viên thể thao*, Nxb TDTT, Hà Nội.
5. Nguyễn Đức Văn (2001), *Phương pháp thông kê trong TDTT*, Nxb TDTT, Hà Nội.

(Bài nộp ngày 12/8/2024, Phản biện ngày 9/10/2024, duyệt in ngày 28/11/2024
Chịu trách nhiệm chính: Đặng Văn Dũng,
Email: dangvandungtdtt@gmail.com)